

Posudek bakalářské práce Josefa Dufka: Neolitické až časně eneolitické aktivity na výšinných sídlištích a hradištích ve středních Čechách – Neolithic and early eneolithic activities on the hillsettlements and hillforts in central Bohemia. 81 stran textu (včetně literatury), 85 stran katalogu, 233 obr. Praha 2009, Univerzita Karlova.

Tématem předložené bakalářské práce Josefa Dufka jsou doklady přítomnosti obyvatel neolitu a eneolitu na výšinných polohách (výšinná sídliště, hradiště). Původní záměr věnovat se uvedeným polohám ve středních Čechách v plném rozsahu opustil autor práce po zralé úvaze – vzhledem k počtu těchto lokalit ve sledované oblasti (k roku 2008 téměř 60 lokalit) a také díky konzultacím s vedoucím práce. Již zde je možno ocenit mimořádně svědomitý přístup Josefa Dufka k plnění zadání bakalářské práce (toto navíc volil samostatně), neboť od počátku se stal patrně nejpilnějším konzultujícím posledních let. Odvážné záměry se tedy omezily „pouze“ na 24 výšinných lokalit, které měl autor k dispozici na území Pražské pánve, tedy – jak sám uvádí v úvodu práce – lokality „v jeho akčním rádiu“.

Na počátku práce bylo shrnutí dosavadních názorů na funkci a využití výšinných poloh v nejmladších úsecích doby kamenné. Takto získané teoretické informace o archeologických kontextech a základním potenciálu výšinných lokalit použil J. Dufek v dalších krocích práce k testování a pokusu vyjádřit výpovědní hodnotu tohoto typu archeologických objektů. Stejně pečlivě přibližuje autor rovněž přírodní podmínky sledované oblasti (oceňují širokou škálu charakteristik, stejně jako snahu o využití nejnovější literatury k danému problému).

Rozsáhlejší je pak oddíl práce, věnovaný podrobnému rozboru výšinných poloh v oblasti Pražské pánve, k čemuž J. Dufek využívá prameny archeologické, geomorfologické a kartografické. Každá lokalita je pak v souhrnu velmi dobře dokumentována, je určen její přirozený potenciál a výčet informací uzavírá pokus o interpretaci jednotlivé lokality.

Další kapitola práce je přehledem dosavadního stavu archeologického poznání s připomínkou typu archeologického výzkumu, určení předpokládaného typu naleziště a vyhodnocení nálezových situací. Závěr kapitoly tvoří charakteristika zemědělského zázemí sledovaných lokalit, vzhledem k předpokladu autora, že toto zázemí je pro existenci výšinných lokalit nezbytnou podmínkou. V souvislosti s umístěním výšinných lokalit do krajinného reliéfu si autor všímá i dalšího důležitého aspektu – přirozených cestovních koridorů a v souvislosti s tím také role, kterou v rámci nich mohly sledované výšinné polohy plnit. V závěru této části práce již autor nepochybuje o mimořádném významu výšinných poloh v životě pravěkých lidí, ať už z důvodu jejich strategické polohy v rámci krajiny,

možnosti k jejich dlouhodobějšímu osídlení (přítomnost zemědělského zázemí) a v neposlední řadě i genius loci těchto poloh.

Druhou zásadní část práce představuje katalog lokalit, pro který si autor vytvořil velmi podrobný formulář, obsahující veškeré získatelné a ověřitelné údaje. Výsledkem je podrobný katalog lokalit, obsahující informační potenciál, který nebyl užitečný pouze autorovi bakalářské práce, ale bude výborně využitelný i pro další archeologické bádání nejen o problematice výšinných poloh.

Mimořádnou úroveň mají rovněž obrazové přílohy, které představují jednotlivé výšinné lokality, obsažené v Dufkově bakalářské práci v několika variantách zobrazení (vojenská mapa, fotomapa, satelitní mapa, I. vojenské mapování). V rámci obrazových příloh najdeme i vybrané tabulky s archeologickými nálezy a snímky z dříve provedených archeologických výzkumů. Řada fotografií byla na lokalitách pořízena i autorem práce osobně, stejně tak jsou dokumentovány i nálezy z jeho sběrových aktivit na daných polohách a jejich okolí.

Závěrem je možné konstatovat, že rozsah, způsob zpracování i výsledky práce Josefa Dufka vysoce překračují nároky kladené na podobu bakalářských prací. Práce svým rozsahem a záběrem zpracování vyhovuje spíše představám o kvalitní práci magisterské. Užitečná by – po minimálních úpravách – byla patrně i publikace práce. Protože formální i obsahová stránka bakalářské práce Josefa Dufka splňuje veškeré náležitosti, doporučuji ji k dalšímu řízení.

doc. PhDr. Miroslav Popelka, CSc.

Praha, 15.6. 2009

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta (2)
Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou
110 00 Praha 1, Celetná 20